

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 390/2018-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Sergeja Kohuta (suda spravodajca) v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti Bratislavská teplárenská, a. s., Turbínová 3, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou Tomášek & partners, s. r. o., Rožňavská 2, Bratislava, za ktorú koná advokát JUDr. Juraj Tomášek, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky výrokom o náhrade trov konania uznesenia Okresného súdu Bratislava II č. k. 57 Er 3959/2014-254 z 10. apríla 2018 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti Bratislavská teplárenská, a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom o náhrade trov konania uznesenia Okresného súdu Bratislava II č. k. 57 Er 3959/2014-254 z 10. apríla 2018 p o r u š e n é b o l i .

2. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 57 Er 3959/2014-254 z 10. apríla 2018 vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Bratislava II j e p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti Bratislavská teplárenská, a. s., trovy právneho zastúpenia v sume 585,76 € (slovom päťstoosemdesiatpäť eur a sedemdesiatšesť centov) na účet jej právneho zástupcu Tomášek & partners, s. r. o., Rožňavská 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením č. k. II. ÚS 390/2018-23 z 5. septembra 2018 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti Bratislavská teplárenská, a. s., Turbínová 3, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy výrokom o náhrade trov konania uznesenia Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 57 Er 3959/2014-254 z 10. apríla 2018.

2. Ako zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z k nej pripojených príloh vyplynulo, sťažovateľka bola ako povinná stranou exekučného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 57 Er 3959/2014, v ktorom sa [REDACTED], a neskôr jej právny nástupca [REDACTED]

██████████, ako oprávnený (ďalej len „oprávnený“) domáhal vymoženía sumy 395 788,39 € z titulu náhrady trov konania podľa uznesenia Okresného súdu Bratislava I č. k. 29 Cb 68/2003-1400 z 5. novembra 2012. Exekučné konanie sa začalo 26. augusta 2014 doručením návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie súdному exekútorovi JUDr. Martinovi Hermanovskému (ďalej len „súdny exekútor“). Súdny exekútor požiadala 5. septembra 2014 okresný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

3. Okresný súd uznesením sp. zn. 57 Er 3959/2014 z 9. októbra 2014 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že právny zástupca sťažovateľky oznámil okresnému súdu podaním doručeným 6. októbra 2014, že proti rozhodnutiu vo veci samej Okresného súdu Bratislava I č. k. 29 Cb 68/2003-1208 zo 7. novembra 2011 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 105/2013-1732 z 30. júna 2014 bolo ešte 31. júla 2014 podané mimoriadne dovolanie generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“), pričom generálny prokurátor navrhol odklad vykonateľnosti exekučného titulu, v dôsledku čoho došlo zo zákona k odkladu jeho vykonateľnosti. Okresný súd konštatoval, že podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom s návrhom na odklad vykonateľnosti rozsudku vo veci samej má rovnaký vplyv i na rozhodnutie o náhrade trov vydané v rovnakom konaní, ktoré je exekučným titulom v tejto exekučnej veci. Poukázal aj na to, že i samostatne oprávneným proti sťažovateľke vedené exekučné konanie (sp. zn. 39 Er 3637/2014) na vymoženie istiny na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava I vo veci sp. zn. 29 Cb 68/2003 bolo uznesením okresného súdu z 3. októbra 2014 zastavené z dôvodu odkladu vykonateľnosti exekučného titulu.

4. Proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 57 Er 3959/2014 z 9. októbra 2014 podal odvolanie oprávnený. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora sp. zn. 5 M Obdo 3/2014 rozhodol 10. septembra 2015 tak, že toto zamietol.

5. Krajský súd uznesením č. k. 21 CoE 490/2014-192 zo 6. októbra 2015 uznesenie okresného súdu sp. zn. 57 Er 3959/2014 z 9. októbra 2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že sťažovateľka osobitne namietla, že exekučný titul dosiaľ nenadobudol právoplatnosť a nestal sa vykonateľným (napriek tomu, že doložka o vykonateľnosti na ňom bola riadne vyznačená), pretože proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 29 Cb 68/2003-1400 z 5. novembra 2012 podala ešte 28. novembra 2012 odvolanie, o ktorom nebolo dosiaľ rozhodnuté. Konštatoval, že v priebehu odvolacieho konania pominula prekážka odkladu vykonateľnosti rozsudku Okresného súdu Bratislava I vo veci sp. zn. 29 Cb 68/2003, na ktorej okresný súd založil svoje rozhodnutie, a medzičasom bolo uznesením krajského súdu č. k. 18 CoE 48/2015-398 z 19. augusta 2015 zrušené i uznesenie okresného súdu č. k. 39 Er 3637/2014-181 z 3. októbra 2014, na ktoré okresný súd tiež poukazoval. Pretože však sťažovateľka spochybnila exekučný titul, keď predložila odvolaciemu súdu odvolanie, ktoré proti nemu podala, a predložila i svoju žiadosť adresovanú Okresnému súdu Bratislava I o zrušenie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu, krajský súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby sa zaoberal touto argumentáciou sťažovateľky a vo veci znova rozhodol.

6. Sťažovateľka následne 16. novembra 2015 predložila uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 29 Cb 68/2003-2109 z 28. októbra 2015, ktorým bolo zrušené vyznačenie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na exekučnom titule, pretože proti nemu bolo podané odvolanie 28. novembra 2012.

7. O odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 29 Cb 68/2003-1400 z 5. novembra 2012 rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 Cob 314/2015-2166 z 22. septembra 2016 tak, že napadnuté uznesenie (ktoré sťažovateľku zaväzovalo zaplatiť žalobcovi – oprávnenému – sumu 395 788,39 €) zmenil a sťažovateľke uložil nahradiť žalobcovi (oprávnenému) sumu 349 880,91 € do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

8. Sťažovateľka 1. decembra 2016 uhradila oprávnenému sumu 349 880,91 €. Oprávnený doručil okresnému súdu 10. januára 2017 späťvzatie návrhu na vykonanie exekúcie z dôvodu úhrady vymáhanej pohľadávky. Sťažovateľka podaním z 27. marca 2018 požiadala okresný súd, aby bezodkladne zamietol návrh na vykonanie exekúcie, pretože v exekučnom konaní od samého začiatku absentuje exekučný titul a navyše sťažovateľka dobrovoľne splnila povinnosť uloženú jej právoplatným uznesením krajského súdu č. k. 4 Cob 314/2015-2166 z 22. septembra 2016. Sťažovateľka zároveň požiadala o priznanie náhrady trov exekučného konania.

9. Okresný súd uznesením č. k. 57 Er 3959/2014-254 z 10. apríla 2018 exekučné konanie zastavil, sťažovateľke proti oprávnenému náhradu trov konania nepriznal a súdnemu exekútorovi nepriznal trovy exekučného konania. Ako z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, exekúciu zastavil, pretože oprávnený vzal späť návrh na začatie exekučného konania [§ 38 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov]. V rozhodnutí ďalej od citoval § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ak strana procesne zaviniła zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane a uviedol, že *„oprávnený procesne zavinił zastavenie konania a preto by bol povinný povinnému (t. j. sťažovateľke, pozn.) zaplatiť náhradu trov konania. Nakoľko povinnému žiadne trovy nevznikli, súd mu ich náhradu nepriznal.“*. Súdnemu exekútorovi okresný súd trovy exekúcie nepriznal s odôvodnením, že na jeho výzvu uviedol, že si trovy exekúcie neuplatňuje.

10. Uznesenie č. k. 57 Er 3959/2014-254 z 10. apríla 2018 bolo sťažovateľke doručené 13. apríla 2018.

11. Sťažovateľka sťažnosť doručenu ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy odôvodnila tým, že okresný súd síce správne konštatoval, že zastavenie konania procesne zavinił

oprávnený, avšak v rozpore s obsahom spisu sťažovateľke trovy nepriznal, pretože jej žiadne nevznikli. Sťažovateľke trovy v priebehu konania vznikli, tieto vyčíslila v podaní z 27. marca 2018 sumou 4 440,22 € a žiadala priznať ich náhradu. Trovy sťažovateľky pozostávajú z trov právneho zastúpenia – odmeny advokáta za šesť úkonov právnej služby: (1) prevzatie zastupovania 3. októbra 2014; (2) podanie z 3. októbra 2014, ktorým sťažovateľka oznámila okresnému súdu podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom; (3) podanie z 9. októbra 2014, ktorým navrhla zastavenie exekúcie, pretože exekučný titul nenadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, pretože sťažovateľka proti nemu podala odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté; (4) vyjadrenie z 12. januára 2015 k odvolaniu oprávneného proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia; (5) podanie z 13. novembra 2015, ktorým bolo predložené uznesenie Okresného súdu Bratislava I o zrušení doložky právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu a (6) žiadosť o zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie z 27. marca 2018. Sťažovateľka ďalej v sťažnosti ústavnému súdu poukázala na to, že exekučné konanie bolo od začiatku vedené protiprávne, pretože od jeho začiatku neexistoval právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Pokiaľ sa sťažovateľka nezákonne vedenej exekúcii bránila a jej právny zástupca predložil spolu päť podaní, išlo o účelne vynaložené trovy konania. Záver okresného súdu, podľa ktorého sťažovateľke trovy neboli priznané, pretože jej žiadne nevznikli, je arbitrárny a je v extrémnom rozpore s obsahom súdneho spisu.

12. Sťažovateľka preto navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo spoločnosti Bratislavská teplárenská, a. s. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 57Er/3959/2014 a uznesením Okresného súdu Bratislava II zo dňa 10. 04. 2018, č. k. 57Er/3959/2014-254 porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo dňa 10. 04. 2018, č. k. 57Er/3959/2014-254 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť spoločnosti Bratislavská teplárenská, a. s. trovy konania podľa vyčíslenia do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu na účet jej právneho zástupcu.“

13. Predsedníčka okresného súdu sa k sťažnosti vyjadrila podaním sp. zn. Spr. 118/2018 z 12. októbra 2018, ktorým navrhla sťažnosti nevyhovieť, pretože „Na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, doručené dňa 05.09.2014 spolu s návrhom oprávneného na vykonanie exekúcie zo dňa 25.08.2014, súd vyzval dňa 16.09.2014 súdneho exekútora o doplnenie príloh o rozhodnutie Okresného súdu Limassol, zo dňa 08.04.2014 s úradne overeným prekladom, ktorým sa rozhodlo o cezhraničnom zlúčení spoločnosti [REDAKOVANÉ] (právny predchodca oprávneného) a spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Odpoveď súdny exekútor doručil súdu dňa 29.09.2014.

Keďže dňa 06.10.2014 doručil tunajšiemu súdu povinný oznámenie o podaní mimoriadneho dovolania zo strany generálneho prokurátora, týkajúceho sa aj exekučného titulu, súd uznesením č.k. 57Er/3959/2014-71, zo dňa 09.10.2014, žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietol. V odôvodnení uznesenia súd argumentoval, že vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu č.k. 29Cb/68/2003-1400, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov konania, je vzhľadom na odklad vykonateľnosti rozsudkov v konaní vo veci samej sp.zn. 29Cb/68/2003 predčasné a nie je možné vykonať exekúciu na podklade predmetného exekučného titulu.

Dňa 03.11.2014 doručil oprávnený súdu odvolanie proti vyššiemu uvedenému uzneseniu. Následne súd vyzval povinného dňa 11.11.2014, aby sa k odvolaniu oprávneného vyjadril. Keďže sa povinný v lehote určenej súdom nevyjadril, súd predložil dňa 15.12.2014 vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave.

V priebehu odvolacieho konania oznámil oprávnený dňa 10.09.2015 krajskému súdu výsledok konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch proti súvisiacemu exekučnému titulu, keď Najvyšší súd SR mimoriadne dovolanie zamietol. Povinný listinným dôkazom predloženým krajskému súdu uviedol, že Okresný súd Bratislava I uznesením č. k. 29Cb/68/2003-2109 zo dňa 28.10.2015, zrušil právoplatnosť a vykonateľnosť uznesenia OS BA I č. k. 29Cb/68/2003-1400 zo dňa 05.11.2012, ktoré je exekučným titulom

v predmetnej exekučnej veci. Na základe týchto skutočností Krajský súd Bratislava uznesením č. k. 21CoE/490/2014-192 zo dňa 06.10.2015, napadnuté uznesenie tunajšieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Tunajší súd v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu výzvami zo dňa 04.05.2016, 30.06.2016, 09.08.2016, 14.09.2016 a 26.10.2016 vyzval Okresný súd Bratislava I o oznámenie, či uznesenie č. k. 29Cb/68/2003-2109, je právoplatné a vykonateľné. Okresný súd Bratislava I súdu uviedol, že predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 11.11.2015.

Žiadosťou o súčinnosť zo dňa 14.12.2016, zaslanej Okresnému súdu Bratislava I, žiadal tunajší súd o oznámenie, či bolo rozhodnuté o odvolaní voči uzneseniu OS BA I č. k. 29Cb/68/2003-1400, ktoré je exekučným titulom v predmetnom exekučnom konaní. Okresný súd Bratislava I tunajšiemu súdu na základe žiadosti uviedol, že predmetné rozhodnutie bolo zmenené uznesením Krajského súdu v Bratislave, č.k. 4CoB/314/2015-2166 zo dňa 22.09.2016.

Oprávnený vzal návrh na vykonanie exekúcie dňa 10.01.2017 späť a navrhol zastavenie exekučného konania a súdny exekútor na základe výzvy zo dňa 17.02.2017 uviedol, že si náhradu trov exekúcie neuplatňuje. Tunajší súd uznesením zo dňa 10.04.2018, č.k. 57Er/3959/2014-254, právoplatným v časti výroku I. a II. dňa 05.06.2018 a dňa 18.05.2018 v časti výroku III., exekučné konanie zastavil, povinnému nepriznal proti oprávnenému náhradu trov konania a súdnemu exekútorovi náhradu trov exekučného konania nepriznal.

Dňa 10.04.2018 tunajší súd spísal Úradný záznam, v ktorom uviedol, že po vyexpedovaní rozhodnutia, ktorým rozhodol o zastavení exekučného konania, bola do spisu založená žiadosť právneho zástupcu povinného o bezodkladné zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie zo dňa 28.03.2018. Súd telefonicky kontaktoval právneho zástupcu povinného, ktorý uviedol, že na uvedenej žiadosti netrvá. So zastavením exekučného konania súhlasia a žiadajú priznať náhradu trov konania.

Dňa 18.06.2018 súd expedoval uznesenie z čl. 254 (zo dňa 10.04.2018) spolu s doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti všetkým subjektom konania.

Uznesenie tunajšieho súdu č.k. 57Er/3959/2014-254 z 10. apríla 2018, ktoré sťažovateľ napáda svojou sťažnosťou je zákonným sudcom zdôvodnené a odkazujem na jeho

obsah. Z pozície predsedu súdu mi neprináleží komentovať alebo vyjadrovať sa k rozhodovacej činnosti zákonného sudcu.“.

Súčasne vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

14. Sťažovateľka vo vyjadrení z 19. novembra 2018 k stanovisku okresného súdu uviedla: *„Okresný súd Bratislava II vo Vyjadrení nijako nevysvetlil, ako je možné, že súd pri rozhodovaní dospel k zjavne arbitrárnemu záveru o tom, že Sťažovateľovi žiadne trovy konania nevznikli, hoci sa v súdnom spise (ktorý pozostával z vyše 250 listov) nachádzali podania Sťažovateľa, ktorými Sťažovateľ brojil proti exekučnému konaniu, ktoré bolo proti nemu od samého začiatku vedené protiprávne (absentoval exekučný titul).*

Vzhľadom na obsah Vyjadrenia preto Sťažovateľ považuje za nepochybné, že výrokom II. napadnutého uznesenia došlo k porušeniu základných práv s slobôd Sťažovateľa označeným v sťažnosti. Z uvedeného dôvodu Sťažovateľ netrvá na ústnom pojednávaní, pretože by týmto pojednávaním nebolo podľa názoru Sťažovateľa možné exces súdu pri rozhodovaní o trovách konania nijako bližšie objasniť.“ Aj sťažovateľka vyslovila súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

15. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustil podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

16. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

17. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

18. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

19. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

22. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

23. Ústavný súd stabilne judikuje, že skutkové závery všeobecného súdu môžu byť predmetom jeho preskúmavania iba vtedy, ak by z nich vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež

by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov

24. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma.

25. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

26. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

27. V judikatúre ústavného súdu sa ustálil právny názor, podľa ktorého rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (napr. IV. ÚS 248/08). Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) zvlášť extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo zároveň aj k neprípustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

28. Ako z odôvodnenia uznesenia okresného súdu č. k. 57 Er 3959/2014-254 z 10. apríla 2018 vo vzťahu k nepriznaniu náhrady trov konania sťažovateľke vyplýva, okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil iba tým, že hoci „*oprávnený procesne zaviniť zastavenie konania a preto by bol povinný povinnému zaplatiť náhradu trov konania*“, sťažovateľke náhradu trov nepriznal, „*nakolko povinnému žiadne trovy nevznikli*“. Okresný súd sa pri vyslovení tohto dôvodu žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťou, že sťažovateľka mu predložila vyčíslenie trov konania a z obsahu spisu bolo zrejmé, že sťažovateľka predložila okresnému súdu prostredníctvom advokáta viacero podaní, s ktorými boli spojené trovy konania.

29. Posudzujúc odôvodnenie uznesenia okresného súdu v jeho časti týkajúcej sa nepriznania náhrady trov sťažovateľke, nepovažuje ústavný súd odôvodnenie tohto rozhodnutia za vyhovujúce už citovaným požiadavkám, pretože nedáva presvedčivú odpoveď na otázku, z akých dôvodov sťažovateľke náhrada trov proti oprávnenému priznaná nebola.

30. Napriek zdržanlivosti ústavného súdu pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov týkajúcim sa náhrady trov konania, v tomto prípade vzhľadom na to, že ústavný súd zistil porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie zvlášť extrémnym spôsobom, dospel k záveru, že uznesením okresného súdu v jeho napadnutej časti došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

31. Vo vzťahu k zásahu do základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu ústavný súd najprv uvádza, že obsah pojmu majetok tvoria nielen veci, ale aj práva a pohľadávky (m. m. II. ÚS 31/04), na zhmotnenie ktorých svedčí osobe legitímna nádej. Keďže ústavný súd vyslovil, že uznesením okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, zaoberal sa aj otázkou, či z tohto porušenia nevyplynul aj zásah do jej základného práva na vlastníctvo (I. ÚS 640/2014).

32. Hoci ústavný súd konštatoval, že okresný súd ústavne neakceptovateľným uznesením porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, vo vzťahu k základnému právu na vlastníctvo dospel k záveru, že vo veci sťažovateľky toto pochybenie všeobecných súdov *per se* neznamená, že uznesenie okresného súdu predstavuje i nezákonný zásah do základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že predmetom rozhodovania bola náhrada trov konania a o tejto otázke bude znova rozhodovať okresný súd. Pretože vo veci sťažovateľky ústavný súd nezistil reálny zásah do tohto jej práva, jej sťažnosti v tejto časti nevyhoveli (bod 4 výroku nálezu). Skutočnosť, že všeobecné súdy pochybili vo vzťahu k svojim procesným povinnostiam, totiž automaticky nezakladá zásah do hmotných práv sťažovateľky.

III.

33. Ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, rozhodnutie, ktorým bolo porušené základné právo, zruší v rozsahu, v ktorom toto rozhodnutie porušilo základné právo (§ 56 ods. 2

zákona o ústavnom súde), a v tomto rozsahu vec vráti na ďalšie konanie [§ 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. V danom prípade na ochranu základného práva sťažovateľky bolo potrebné uznesenie okresného súdu č. k. 57 Er 3959/2014-254 z 10. apríla 2018 vo výroku o náhrade trov konania zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

34. V ďalšom konaní je okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde). Okresný súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde; bod 2 výroku nálezu).

35. Okresný súd sa bude musieť vysporiadať najmä s tvrdením sťažovateľky, podľa ktorého jej trovy v priebehu konania vznikli, posúdiť ich účelnosť a o náhrade trov konania vo vzťahu medzi sťažovateľkou a oprávneným znova rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodniť.

36. Ústavný súd sťažovateľke napokon priznal náhradu za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti, vyjadrenie z 19. novembra 2018) vykonané v roku 2018 podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2018 je suma 153,50 € a hodnota režijného paušálu je suma 9,21 €. Celkovo tak trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 585,76 € vrátane 20 % DPH, ktorej je jej právny zástupca platiteľom (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

37. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde; bod 3 výroku nálezu).

38. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018